

Ügyiratszám: VFEO/9-3/2023
Ügyintéző: Serfőző Attila
Telefon: +36 1 459 7838
Fax: +36 1 459 7985
E-mail: serfozoa@mekh.hu

Határozat száma: H 2660/2023

Tárgy: Villamosenergia-rendszer működésére vonatkozó Elosztói Szabályzat 21. számú módosításának jóváhagyása

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (1054 Budapest Bajcsy-Zsilinszky út 52.; a továbbiakban: **Hivatal**) meghozta az alábbi

HATÁROZATOT:

I. A Hivatal

az **ELMŰ Hálózati Kft.** (1132 Budapest, Váci út 72-74.),

az **E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt.** (7623 Pécs, Búza tér 8/A.),

az **E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.** (9072 Győr, Kandó Kálmán utca 11-13.),

az **MVM DÉMÁSZ Áramhálózati Kft.** (6724 Szeged, Kossuth Lajos sugárút 64-66.),

az **MVM ÉMÁSZ Áramhálózati Kft.** (3525 Miskolc, Dózsa György utca 13.),

az **OPUS TITÁSZ Áramhálózati Zrt.** (4024 Debrecen, Kossuth utca 41.),

mint elosztói engedélyeseknek (a továbbiakban: **Elosztók**) az Elosztói Szabályzat (a továbbiakban: **ESZ vagy Szabályzat**) jóváhagyása iránti kérelme alapján a jelen határozat elválaszthatatlan részét képező ESZ 21. számú módosítását azonnali hatállyal

jóváhagyja.

Tiszta energia, fenntartható környezet

II. Az ESZ módosítással nem érintett részei változatlan tartalommal maradnak hatályban.

III. Az Elosztók haladéktalanul kötelesek az e határozattal jóváhagyott ESZ-ot, valamint e határozatot a honlapjukon hozzáférhetővé tenni.

Az Elosztók a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal igazgatási szolgáltatási díjainak mértékéről, valamint az igazgatási szolgáltatási és a felügyeleti díj fizetésének szabályairól szóló 1/2014. (III. 4) MEKH rendelet (a továbbiakban: **MEKH rendelet**) 1. melléklet „B” táblázat 61. sora szerinti 1 000 000,-Ft igazgatási szolgáltatási díjat megfizették.

A határozat ellen közigazgatási per indítható a határozat közlésétől (átvételeztől) számított 30 (harminc) napon belül. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszéknek címezve a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalhoz kell benyújtani az elektronikus ügyintézés szabályainak megfelelő úrlapon keresztül, amely a következő helyen érhető el:

https://magyarorszag.hu/szuf_ugyleiras?id=d50be8b3-ae75-446e-8f51-aae40fea393b

A keresetnek a végrehajtásra halasztó hatálya nincs. A Fővárosi Törvényszék előtti perben kötelező a jogi képviselet. A Fővárosi Törvényszék a keresetet tárgyaláson kívül bírálja el, tárgyalás tartása a keresetlevélben kérhető. A közigazgatási per illetéke 30.000,- Ft, amelynek előzetes megfizetése alól mentesülnek a felek.

A Hivatal intézkedik a határozatnak a Hivatal honlapján történő közzétételéről.

INDOKOLÁS

A Hivatalnál 2023. január 2-án érkezett beadványukban az Elosztók kérelmezték az ESZ 21. számú módosításának jóváhagyását. Majd 2023.02.10.-én kérelem kiegészítést adtak be az ESZ 21. számú módosítás jóváhagyáshoz.

Az ESZ és annak elválaszthatatlan részét képező mellékletét az Engedélyesek által javasolt módosításának tervezetét a Beadvány benyújtását megelőzően az Elosztói Szabályzati Bizottság (a továbbiakban: **ESzB**) 2022. december 15-i és 2023. január 19-i elektronikus úton megtartott konferencia-ülésein (a továbbiakban: **Bizottsági ülés**) megtárgyalta.

Az Engedélyesek a beadványukban csatolták többek között a Bizottsági ülésnek a bizottsági szavazás eredményét, a bizottsági tagok egyes előterjesztéshez kapcsolódó észrevételeit, ellenvéleményét tartalmazó jegyzőkönyvét, valamint az írásbeli szavazás körében hozott határozat kivonatát is.

A Hivatal az eljárás során a benyújtott módosításokat megvizsgálta, és megállapította, hogy az ESZ törzsszövegében és az ESZ 1., 6/A., 6/B., és a 26. számú mellékletében pontosításra, módosításra kerültek egyes, a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: **VET**) szerinti eljárásokhoz („a legfontosabb fogalmak meghatározása, kiserőművek elosztóhálózati csatlakozásának műszaki feltételei, háztartási méretű kiserőművek elosztóhálózati csatlakozásának műszaki feltételei, az elosztói engedélyes által igénybe vehető rugalmassági eszközrendszer”) kapcsolódó részletszabályok.

2021-ben a Szabályzat 15. számú módosításával bekerült az új 6. pont és a 26. sz. melléklet, amely az elosztói rugalmassági szolgáltatásokra vonatkozó alapelveket és részletszabályokat rögzítette, továbbá rendelkezéseket tartalmazott a piaci és nem piaci alapú teher-újraelosztásra nézve is. A szabályozási feladatok sorában ezen rendelkezések megjelenése csak az első lépés volt, és egyetlen rugalmassági terméket definiált, az erőművi visszaszabályozást.

Az ESzB által létrehozott Elosztói Rugalmassági Albizottság keretein belül elvégzett intenzív iparági együttműködés eredményeképpen a Szabályzat legutóbbi, 20. sz. módosításával átstrukturálásra került a 26. sz. melléklet, amely most már nem csak az elosztói rugalmassági piacon az elosztók által igénybe vehető egyes rugalmassági termékeket tartalmazza, hanem az elosztói rugalmassági piac jelenlegi ismereteink szerinti eszközrendszerét is. A Szabályzat 21. sz. módosítással a 26. számú melléklet az Elosztói Rugalmassági Albizottság keretein belül működő szerződéses munkacsoport munkájának eredményeképpen előállt anyagokkal (Szerződés és Terméklap) egészül ki, és válik egyben zárt rendszerré az elosztói rugalmassági szolgáltatások piacának szabályozása.

A Szabályzat 21. számú módosításának további indoka a piaci igényekre történő reagáláson kívül az, hogy az elmúlt időszakban megjelent veszélyhelyzeti jogalkotás olyan szabályozási feladatokat határozott meg, amelyeket nem jogszabályi szinten, hanem az ellátási szabályzatok szintjén, így többek között az elosztói szabályzat keretében kell megoldani.

Az ESZ törzsszöveget érintő módosítások:

A Szabályzat törzsszövegében

- a 6. pont (Elosztói Rugalmassági szolgáltatásokra és nem piaci alapú teher-újraelosztásra vonatkozó szabályok),
- 9.5. pont (Mérési és elszámolási adatok szolgáltatása)
- 9.5.10.3.1. pontjának módosításához (kiegészítés)

- a 10.2. pont (Mérlegkészítési egység kialakítása és megszünése) szabályai az érintettek.

Indokolás a Szabályzat 6. pontjának módosításához (6.4.1.6. pont módosítása, új 6.4.1.9. pont)

A javaslat a Szabályzat 15. sz. módosításával bekerült **6. pontjának** harmonizációs célú módosítását tartalmazza.

Korábban az elosztóhálózati engedélyesek által igénybe vett rugalmassági szolgáltatások, és a nem piaci alapú teher-újraelosztás, valamint a rendszerszintű szolgáltatások elsőbbségi szabályait a Kereskedelmi Szabályzat (KSZ) III.1 pontja, valamint a Szabályzat 6.4.1. pontja egymással megegyező tartalommal szabályozta. Ezen elsőbbségi szabályok pontosítása (ESzB Rugalmassági Albizottság TSO-DSO munkacsoportjában a témában lezajlott egyeztetések eredményeként) speciális esetekre (a kiegyenlítő szabályozási szolgáltatások ellehetetlenülése veszély fennállása esetére) a közelmúltban a KSZ tekintetében megtörtént, a Szabályzat esetében ugyanakkor nem. A javaslat célja, hogy a KSZ és a Szabályzat vonatkozó részeit tartalmilag harmonizálja. Ehhez szükségessé vált a 6.4.1.6. pont módosítása (a KSZ III/1 (h) alpontjában található szövegnek megfelelően) és egy új, 6.4.1.9. számú pont beszúrása (a KSZ III/1 (i) pontjával azonos szöveggel).

Indokolás a Szabályzat 9.5.10 pontjának módosításához

A módosítási javaslat egy új adatszolgáltatás leírásával egészül ki, amelynek kidolgozását egy iparági munkacsoport végezte a MAVIR korábban bemutatott „Adat és láthatóság” koncepciójához kapcsolódóan.

A szövegtervezet az elosztók által biztosított új napi adatszolgáltatás szabályait rögzíti, figyelemmel arra is, hogy az adatszolgáltatás csak az egyes elosztói rendszerek felkészítése után élesíthető, aminek várható kezdete 2024. január elseje.

Indokolás a Szabályzat 9.5.10.3.1. pontjának módosításához

A Szabályzat 9.5.10.3.1. pontjának szövege a legutóbbi 20. számú módosítással változott. A jelenlegi kiegészítés az Üzemi Szabályzat hatályos rendelkezésével történő összhang megteremtését célozza azzal, hogy pontosan meghatározza a HMKE adatszolgáltatások estében azt, hogy milyen bontásban kell megadniuk az elosztói engedélyeseknek a MAVIR felé ezt az adatszolgáltatást.

Indokolás a Szabályzat 10.2. pontjának módosításához

A javasolt módosítás technikai jellegű, a 10.2.2.5. pontban szereplő jelenlegi 15 munkanapos határidőt változtatja meg 25 napra, amely a gyakorlatban egy jobban betartható és kezelhető határidőt jelent.

A jelenlegi szabályozás szerint rögzített 15 naptári napos átfutási idő önmagában nem elegendő az elosztói kötelezettség teljesítéséhez, mivel az elvégzendő munkafeladatok különböző szakterületek egymásra épülő tevékenységeiből és ezek teljeskörű teszteléséből állnak össze, és ezen túlmenően az utóbbi időben megemelkedett az egyidőben újonnan létrehozandó mérlegkészítési egységek száma is. Ezen körülmények figyelembevételével elosztói oldalon a javasolt 25 napos átfutási időt szükséges a feladat elvégzéséhez.

Az iparág keretein belül régóta jól működő legutóbbi kereskedő-elosztói egyeztetésen a munkacsoport ezt a változtatást megtárgyalta és támogatta.

Az ESZ mellékleteit érintő módosítások:

A Szabályzat mellékletei közül

- az 1. számú (Legfontosabb fogalmak meghatározása),
- a 6/A. számú (Kiserőművek elosztóhálózati csatlakozásának műszaki feltételei),
- a 6/B. számú (háztartási méretű kiserőművek elosztóhálózati csatlakozásának műszaki feltételei),
- és a 26. számú melléklet (Az elosztói engedélyes által igénybe vehető rugalmassági eszközrendszer) szabályai az érintettek.

Indokolás a Szabályzat 1. számú mellékletéhez

A módosítási javaslat a HMKE-k szigetüzemi előírásainak definiálásához szükséges új fogalmakat vezeti be a Szabályzatba.

Indokolás a Szabályzat 6/A. számú mellékletéhez

A módosítási javaslat a 6/A. számú melléklet 9.6. pontjában szereplő átmeneti szabályok átemelését célozza az általános rendelkezések közé (9.1. pont). Az átmeneti rendelkezések megfogalmazását követően az azóta eltelt időszakban a piaci szereplők és más engedélyesek részéről érkeztek ezekkel a szabályokkal kapcsolatos visszajelzések és változtatási javaslatok.

A javaslat egyrészt harmonizálja az előírásokat az időközben többször módosított Üzemi Szabályzat előírásaival, másrészt egyértelműbbé teszi, hogy a csatlakozási folyamatban a termelői telephely mikor nem módosítható.

A párhuzamos szabályozás elkerülése érdekében a 9.5. pontból törlésre kerülnek a hasonló tartalmú szabályok.

Indokolás a Szabályzat 6/B. számú mellékletéhez

A Szabályzat 6/B sz. melléklet módosításainak indoka az, hogy HMKE-k esetében lehetővé váljon a hálózatpárhuzamos szigetüzem. A szabályok módosítására és kiegészítésére a hálózatpárhuzamos szigetüzem iránti felhasználói igények növekvő száma miatt is szükség van, de az is indokolja az új szabályok bevezetését, hogy a HMKE-vel rendelkező háztartások ne maradjanak áram nélkül pl. egy tervezett hálózati karbantartás esetén.

Lényeges az a szabály, hogy egyszerre csak az egyik állapot állhat fenn (szigetüzem, vagy hálózatra kapcsolt üzem), és a HMKE csak a Szabályzatban meghatározott feltételek fennállása esetén maradhat hálózatpárhuzamos szigetüzemben.

Szintén fontos új előírás, hogy ha a rendszer szigetüzemben marad, akkor a belső hálózat és a közcélú hálózat galvanikusan váljon szét, és ennek érdekében minimum a fázisvezetőket szakítsa meg a leválasztó berendezés.

A leválasztást biztosító berendezésnek teljesítenie kell a vonatkozó szabványokban leírtakat. Ezen előírások betartása biztosítja azt, hogy ezek a berendezések csak megbízható és bevizsgált gyártmányok legyenek.

Abban az esetben, ha az inverter egyébként szigetüzemre alkalmas, akkor az új szabályozás lehetőséget ad arra, hogy vagy maga az inverter, vagy egy külső egység oldja meg ezt a galvanikus leválasztást.

A külső berendezésnek is meg kell felelnie az előírt kritériumoknak, ezt a minimum szabványoknak való megfeleléssel bizonyítani kell.

Tekintettel arra, hogy ez az átalakítás és alkalmassá tétel lényeges beavatkozást jelent a csatlakozási pont utáni felhasználói berendezésen, ezért szükséges azok villamos biztonsági felülvizsgálata.

Indokolás a Szabályzat 26. számú mellékletéhez

A 26. sz. melléklet kiegészítése azt a szerződéses keretrendszer állapítja meg, amellyel a piaci szereplőkkel a kapcsolat megteremthető és fenntartható. A dokumentumok megfogalmazása során az egyik legfontosabb szempont az volt, hogy olyan működési modellt alapozzanak meg, amely elősegíti az IT rendszerekkel történő szerződéskötést és kommunikációt. Ennek megfelelően a szerződéses rendszer két dokumentumból áll, egy ÁSZF jellegű szerződés szövegből és egy terméklapból. Fontos kiemelni, hogy a két dokumentum csak együttesen értelmezhető, és egyik a másik nélkül nem létezik önállóan.

Maga a szerződés, a szerződő felek azon jogait és kötelezettségeit tartalmazza, amelyeket a szerződő felek az elosztói rugalmassági termékek nyújtása és igénybevétele kapcsán az együttműködési kötelezettségből fakadóan egymástól kölcsönösen elvárhatnak.

A cél az, hogy ezek a dokumentumok IT rendszerekben kezelhetők legyenek, ezért a terméklap felépítése és tartalma is ezt a működést segíti elő, mert nagyon fontos

szempont volt, hogy a szerződéskezelés – a hatékonyságot is szem előtt tartva – egyszerűen és gyorsan megoldható legyen.

Mivel egy új, még kialakítandó piacról van szó, természetesen a rugalmassági piac tényleges működése során megszerzett tapasztalatok alapján a tartalom is felülvizsgálható.

A 3. pontban a relációjelek módosítása csak technikai változtatás, a korábbi elírás javítása.

Az ESZ 21. számú módosítása a már hatályos jogszabályokat és az Üzemi Szabályzat szintén – 2022. október 20-tól – hatályos rendelkezéseit is figyelembe veszi.

A Hivatal a benyújtott ESZ-ot megvizsgálta, és megállapította, hogy az ESzB által jóváhagyott ESZ megfelel a jogszabályokban foglalt követelményeknek, szakmai előírásoknak, ezért a Hivatal a rendelkező részben foglaltak szerint határozott, és a módosított ESZ-ot jóváhagyta.

E határozatot a Hivatal a VET 159. § (1) bekezdés 3. pontjában foglalt hatáskörében adta ki.

E határozat a VET 69. §-ában és a 70. § (1)-(8) bekezdéseiben, a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **VET Vhr.**) 46-48. §-aiban, valamint a MEKH rendelet 1. melléklet „B” táblázat 61. sorában foglalt rendelkezéseken alapul.

A Hivatal feladat- és hatáskörét a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról szóló 2013. évi XXII. törvény (a továbbiakban: **MEKH tv.**) 3. § (2) bekezdés c) pontja, illetékességét a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. § (2) bekezdés b) pontja és 1. § (3) bekezdés b) pontja, illetve a MEKH tv. 5/D. § (2) bekezdése határozza meg.

Az eljárási költségről a Hivatal az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: **Ákr.**) 81. § (1), valamint 129. § (1) bekezdése és a Rendelet 1. melléklet „B” táblázat 61. sora alapján kellett rendelkezni.

Az Ákr. 116. § (4) bekezdés a) pontja a Hivatal döntésével szemben kizárja a fellebbezést. Az Ákr. 112. §-a és a 114. § (1) bekezdése a jelen döntés ellen közigazgatási per indítását teszi lehetővé. A tárgyalás tartására és az eljáró bíróságra, a kötelező jogi képviseletre vonatkozó tájékoztatást a Hivatal az Ákr. 81. § (1) bekezdése és a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: **Kp.**) 77. § (1)-(2) bekezdése, a Kp. 12. § (1) bekezdése, a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja és a 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján adta meg.

A Kp. 39. § (6) bekezdése szerint a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincsen. A közigazgatási jogvita elbírálása iránti közigazgatási per illetékének mértékét és a tárgyi illetékfeljegyzési jogot az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (1) bekezdése és a 62. § (1) bekezdés h) pontja biztosítja. A keresetlevél benyújtásához szükséges űrlap alkalmazásával kapcsolatos tájékoztatás az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet 17. § (1) bekezdésén, valamint a Kp. 48. § (1) bekezdés l) pontján alapul.

A véglegessé vált határozatnak a Hivatal honlapján történő közzétételét a Hivatal a VET 168. § (6) bekezdése, valamint a VET Vhr. 118. § (2) bekezdése alapján rendelte el.

Kelt Budapest, elektronikus bélyegző szerint.

Králik Gábor
energetikáért felelős
elnökhelyettes

Melléletek:

ESZ 21. számú módosítás törzsszöveg
ESZ 21. számú módosítás melléklet

Kapják:

ELMŰ Hálózati Kft.
E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.
E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt.
MVM DÉMÁSZ Áramhálózati Kft.
MVM ÉMÁSZ Áramhálózati Kft.
OPUS TITÁSZ Áramhálózati Zrt.
Hivatal, VFAFO
Hivatal, Irattár